

دین‌ورندگی دوازدهم

با تدبیر در آیات و حدیث به سؤالات زیر پاسخ دهید. (۱ - ۴)

آیه شریفه ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ...﴾، فرجامش کدام یک از مراتب توحید است؟

۱

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

این آیه اشاره به توحید در خالقیت دارد. نتیجه و بازتاب و فرجام توحید در خالقیت، توحید در مالکیت است. (درس ۲، صفحه ۱۹)

برای پاسخ به این سؤال، باید توجه داشته باشیم که مراتب توحید به ترتیب زیر است:

(۱) توحید در خالقیت (۲) توحید در مالکیت (۳) توحید در ولایت (۴) توحید در ربوبیت

هر کدام از این مراحل توحید، نتیجه و فرجام مرتبه پیشین خود است. در صورت سؤال از ما خواسته شده تا فرجام آیه شریفه مذکور را ذکر کنیم. از آن جا که این آیه به توحید در خالقیت برمی‌گردد، فرجام و معلول آن که «توحید در مالکیت» است، پاسخ صحیح می‌باشد.

بر اساس آیه شریفه ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْزِبُ اللَّهُ عَلَىٰ حَرْفٍ فَاَن اَصَابَهُ خَيْرٌ اَطْمَأَنَّ بِهِ وَ اِن اَصَابَتْهُ ...﴾، پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد، چه تفاوتی دارد؟

راهنمای تصحیح

پرستشی که از روی ایمان باشد، پرستشی ثابت و پایدار است، (۰/۲۵) یعنی فرد در همه شرایط چه تنگنا و چه خوشی دست از پرستش خداوند بر نمی‌دارد، (۰/۲۵) اما پرستشی که از روی تردید باشد، مقطعی و سطحی بوده (۰/۲۵) و حوادث تلخ و شیرین آن را تغییر می‌دهد. (درس ۳، صفحه ۳۴)

پاسخ خیلی تشریحی

ترجمه آیه: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند، پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت، [هر دو]، زیان می‌بیند. این همان زبان آشکار است.

آیه شریفه «... وَلَٰكِنَّ كَذَّبُوا فَآخَذْنَاھُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» به کدام سنت الهی اشاره دارد؟

- (۱) سنت امداد عام الهی
- (۲) سنت امداد خاص الهی
- (۳) سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او

راهنمای تصحیح

گزینه (۳) (۰/۵) (درس ۶، صفحه‌های ۶۶ و ۷۴)

پاسخ خیلی تشریحی

رهنمودهای قرآن کریم و پیشوایان دین بیانگر آن است که آینده زندگی هر فرد و اتفاقاتی که برای او رخ می‌دهد، در موارد بسیاری تحت تأثیر رفتارهای گذشته او اعم از رفتارهای خوب و بد است.

آیه شریفه «... وَلَٰكِنَّ كَذَّبُوا فَآخَذْنَاھُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» ... ولی تکذیب کردند، پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آن چه مرتکب می‌شدند.» با مطلب فوق در ارتباط است و به سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او که یکی از سنت‌های الهی است اشاره دارد.

مایه طراوت، زیبایی، بهار جوانی و شکوفایی استعدادهای انسان در کدام گزینه آمده است؟

(۱) «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ»

(۲) «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا»

گزینه (۱) (۰/۵) (درس ۱، صفحه ۲)

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

اندیشه مانند بذری است که در ذهن جوانه می‌زند، در دل و قلب ریشه می‌دواند و برگ و بار آن به صورت اعمال ظاهر می‌گردد. اندیشه، بهار جوانی را بر طراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد. علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادتها باشد. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید:

«أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ: برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.»

درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید. (۵-۷)

شناخت اندیشه‌های خاص به تصمیم‌گیری درست ما در سبک زندگی کمک فراوانی می‌کند.

۵

راهنمای تصحیح << ص (۵/۰) (درس ۳، صفحه ۳۰)

هر سبکی از زندگی، ریشه در اندیشه‌های خاصی داشته و از جهان‌بینی ویژه‌ای سرچشمه می‌گیرد. شناخت آن ریشه‌ها کمک فراوانی به تصمیم‌گیری درست ما خواهد کرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

یکی از پاداش‌های وصف‌نشدنی اخلاص، عدم نفوذ شیطان در انسان است.

۶

راهنمای تصحیح « غ (۰/۵) (درس ۴، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بندگی خالصانه خداوند، پاداش‌هایی دارد که چه بسا در ذهن ما ننگجد از تصور و تخیل ما فراتر رود. از جمله این پاداش‌های وصف‌نشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه کسی است که بنا به تعبیر امیر مؤمنان، «نهایت آرزوی عارفان، دوست دل‌های صادقان، ولی مؤمنان و معبود عالمیان است.»
دقت شود که در صورت سؤال، قید «وصف‌نشدنی» باعث می‌شود که عبارت غلط شود، چرا که عدم نفوذ شیطان در انسان از پاداش‌های وصف‌نشدنی ذکر شده در کتاب نیست.

۶

ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن یکی از جلوه‌های سنت ابتلاء است.

۷

راهنمای تصحیح << غ (۰/۵) (درس ۶، صفحه ۷۱)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

یکی از جلوه‌های توفیق الهی، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن می‌باشد، مانند یافتن دوست خوب، شرکت در یک جلسه قرآنی و خواندن یک کتاب تأثیرگذار و هدایت‌گر؛ پس ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی مربوط به سنت امداد خاص الهی (توفیق الهی) است، نه ابتلاء.

۷

گزینۀ مناسب را انتخاب کنید. (۸ - ۱۰)

بیت: «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید». به کدام مفهوم اشاره دارد؟

۱) خداوند خالق ساخته‌های انسان و حتی خود انسان است.

۲) آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند.

گزینۀ (۲) (۰/۵) (درس ۱، صفحه ۱۱)

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، «وجود» خود را از او می‌گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصۀ هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت، هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالص و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود. در واقع، هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است. از همین رو، آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، یعنی .....

(۱) ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است.

(۲) بخشی از ولایت خود را به ایشان واگذار کرده است.

راهنمای تصحیح

گزینه (۱) (۰/۵) (درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

پاسخ خیلی تشریحی

از آن‌جا که خداوند، تنها مالک جهان است، تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است. اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمایش‌هایش قرار داده است.

۱۰

بیت: «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنیایی من دهم بد را سزا؟»، بیانگر کدام یک از شواهد اختیار است؟

(۱) مسئولیت پذیری

(۲) تفکر و تصمیم

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۱) (۰/۵) (درس ۵، صفحه ۵۴)

هر کدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می‌دانیم. به همین جهت آثار و عواقب عمل خود را می‌پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده‌ایم، آن را جبران می‌کنیم. عهدها و پیمان‌ها نیز بر همین اساس استوارند؛ بنابراین اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد، خود را مستحق مجازات می‌داند.

۱۰

مفاهیم و اصطلاحات زیر را تعریف کنید. (۱۱ - ۱۲)

پدیده:

۱۱

راهنمای تصحیح <<

وجودش از خودش نیست (۰/۲۵) و برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. (۰/۲۵) (درس ۱، صفحه ۲)

راهنمای تصحیح << قضا به معنای «به انجام رساندن»، «پایان دادن»، «حکم کردن» و «حتمیت بخشیدن» است. (۵/۰) (درس ۵، صفحه ۵۶).

هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (در ستون چپ، یک مورد اضافی است).

(الف) براساس آن خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم.	(۱) احاطه و دسترسی
(ب) موضوعاتی هستند که ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات چنین موضوعاتی را دارد.	(۲) امور نامحدود
(ج) لازمه شناخت هر چیزی	(۳) فطرت خویش
(د) موضوعاتی که نمی‌توانیم چگونگی وجودشان را دریابیم.	(۴) امور محدود
	(۵) نیازمندی در بقا

راهنمای تصحیح

الف) ۳ (فطرت خویش) (۰/۲۵)

ب) ۴ (امور حدود) (۰/۲۵)

ج) ۱ (احاطه و دسترسی) (۰/۲۵)

د) ۲ (امور نامحدود) (۰/۲۵) (درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۲)

پاسخ خیلی تشریحی

الف) هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند.

ب) موضوعاتی مانند گیاهان، حیوان‌ها، ستاره‌ها و کهکشان‌ها در محدوده شناخت ما قرار می‌گیرند. حتی کهکشان‌های بسیاری دور هم ممکن است روزی شناسایی شوند و انسان بتواند به ماهیت و ذات آن‌ها دست یابد. در حقیقت، ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات چنین موضوعاتی را دارد، زیرا همه آن‌ها اموری محدود هستند.

ج) لازمه شناخت هر چیزی، احاطه و دسترسی به آن است.

د) ما به دلیل محدودبودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد، در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید؛ بنابراین، با این‌که ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم.

با توجه به متن زیر، به سؤال پاسخ دهید.

«فردی به جای عبور از پل عابر پیاده، از وسط خیابان شروع به رد شدن کرد و در هنگام رد شدن از خیابان تصادف کرد. او در توجیه این اتفاق و در جواب کسانی که به او می‌گفتند که چرا از پل عابر پیاده استفاده نکردی، می‌گفت: «قدر و قضای الهی بر این مطلب بوده است و راه فراری از آن نیست.»
با توجه به متن فوق، برداشت نابه‌جای این گونه افراد از قضا و قدر الهی را بنویسید.

راهنمای تصحیح

۱) قدر و قضای الهی را با اختیار انسان ناسازگار می‌دانند و تصور می‌کنند تقدیر، چیزی غیر از قانون‌مندی جهان و نظم در آن است. (۰/۵)
۲) فکر می‌کنند وقتی تقدیر به حادثه‌ای تعلق گرفت، هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم می‌زند. (۰/۵) (درس ۵، صفحه ۵۷)
برخی که می‌پندارند قدر و قضای الهی با اختیار انسان ناسازگار است، تصور می‌کنند تقدیر، چیزی غیر از قانون‌مندی جهان و نظم در آن است که وقتی به حادثه‌ای تعلق گرفت، هر قانونی را لغو و هر نظمی را بر هم می‌زند؛ درحالی‌که دیدیم معنای قدر و قضای الهی این است که هر چیزی مهندسی و قاعده‌خاص خود را دارد و تمام جهان براساس قواعدی بنا شده است و این قواعد، توسط انسان قابل یافتن و بهره‌گیری است. پس بدون قدر و قضای الهی هیچ نظمی برقرار نمی‌شود و هیچ زمینه‌ای برای کار اختیاری پدید نمی‌آید. درحالی‌که اعتقاد به قدر و قضا، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است.

پاسخ خیلی تشریحی

به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه دهید. (۱۵ - ۱۹)

منظور از این که خداوند نور هستی است، چیست؟

۱۵

راهنمای تصحیح

خداوند نور هستی است؛ یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند (۰/۲۵) و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. (۰/۲۵) (درس ۱، صفحه ۱۱)

هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود. در واقع، هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت، رحمت و سایر صفات الهی است. از همین رو، آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

پاسخ خیلی تشریحی

نتیجه بزرگ‌ترین ضربه جریان تکفیری به اسلام چیست؟

۱۶

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تنفر برخی از مردم جهان از دین اسلام. (۵/۰) (درس ۲، صفحه ۲۴)

جریان تکفیری در سال‌های اخیر برخی از جوامع و کشورهای اسلامی را گرفتار خود کرده است. پیروان این جریان فکری خشک و غیرعقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد مشرک و کافر می‌خوانند و گاه کشتن او را واجب می‌شمارند. پیروان این جریان می‌گویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است. طلب دعا و شفیع قراردادن دیگران برای این که خدا انسان را ببخشد، شرک است و هم‌چنین معتقدند این‌گونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمی‌شوند. متأسفانه این جریان، بزرگ‌ترین ضربه را به اسلام وارد کرد و سبب تنفر برخی از مردم جهان از دین اسلام شد.

طبق گفته جعفر بن ابی طالب به پادشاه حبشه، پیامبر (ص) به مسلمانان چه دستوراتی داد؟ (دو مورد)

۱۷

راهنمای تصحیح

پیامبر ﷺ، دستور داد تا نماز را به پا دارند، (۲۵/۰) زکات را بپردازند (۲۵/۰) و ماه رمضان را روزه بگیرند. (۲۵/۰) (درس ۳، صفحه ۳۱) (ذکر دو مورد کافی است.)

پاسخ خیلی تشریحی

«... پیامبر، ما را به خدا فراخواند که او را یگانه بدانیم، عبادت کنیم و آن چه را که خود و پدرانمان می‌پرستیدیم کنار بگذاریم، چیزی را شریک او قرار ندهیم، او ما را به عدل، احسان، راستی، درستی و امانتداری و نیکی نسبت به خویشان و همسایگان دعوت کرد از خوردن مال یتیم و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را به پا داریم، زکات بپردازیم و ماه رمضان را روزه بگیریم. ما نیز او را تصدیق کرده و به او ایمان آوردیم و از او پیروی کردیم.»

چرا شیطان دام‌های گسترده‌ای برای فساد و گناه انسان پهن کرده است؟

۱۸

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و به گناه بکشد (۰/۲۵) و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد. (درس ۴، صفحه ۴۸) شیطان امروزه نیز، از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف به گناه و فساد گسترده بود، به صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و به گناه بکشاند و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد. فیلم‌ها، وبگاه‌ها، شبکه‌های ماهواره‌ای گمراه‌کننده، شبکه‌های مجازی ناسالم و گروه‌ها و دسته‌های منحرف اجتماعی از جمله این دام‌ها است که مقاومت در برابر آن‌ها نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. کسی که در چنین دام‌هایی گرفتار شود، هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرشار از شادکامی آخرت را.

در تعالیم دینی، چه عواملی باعث افزایش عمر می‌شود؟ (دو مورد)

۱۹

راهنمای تصحیح <<

صله رحم، (۰/۲۵) محبت به خویشان (۰/۲۵) و صدقه‌دادن. (درس ۶، صفحه ۲۴) (ذکر دومورد کافی است.)
در تعالیم دینی آمده است که صله رحم، محبت به خویشان و دادن صدقه عمر را افزایش می‌دهد و قطع رحم و بی‌محبتی به خویشان عمر را کاهش می‌دهد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

به سوالات زیر، پاسخ کامل و تشریحی دهید. (۲۰ - ۲۴)

در استدلال نیازمندی جهان به خدا در پیدایش دو مقدمه مطرح می‌شود. آن‌ها را توضیح دهید.

۲۰

راهنمای تصحیح

مقدمه اول: ما و موجودات اطرافمان پدیده‌هایی هستیم که وجودمان از خودمان نبوده و نیست. (۰/۵)

مقدمه دوم: هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای است که خودش پدیده نبوده، بلکه وجودش از خودش باشد. (۰/۵) (درس ۱، صفحه ۷)

مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌های می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست. در اشیای پیرامون نیز که بیندیشیم، آن‌ها را همین‌گونه می‌بینیم؛ حیوانات، گیاهان، جامادات، زمین، ستاره‌ها و کهکشان‌ها، همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.

مقدمه دوم: پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد؛ همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.

نتیجه‌گیری: ما و همه پدیده‌های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد، این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

بیان جمله «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» و نیز پابندی به آن چه نتایجی را در پی دارد؟

راهنمای تصحیح

بیان (گفتن): تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شود (۰/۲۵) و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌شود و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گیرد. (۰/۲۵)

پابندی (التزام): همه زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشتن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌دهد. (۰/۵) (درس ۲، صفحه ۱۹)

پاسخ خیلی تشریحی

توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است؛ یعنی خدا بی‌همتاست و شریکی ندارد و این بیانگر اصل و حقیقت توحید است. رسول خدا (ص)، از همان آغاز رسالت خود، از مشرکان می‌خواست با گفتن جمله «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» دست از شرک و بت‌پرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند. با گفتن این عبارت، تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گردد و در زمره خواهران و برادران دینی قرار می‌گیرند؛ بنابراین این جمله فقط یک شعار نیست، بلکه پابندی به آن همه زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشتن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌دهد.

چه زمانی یک جامعه توحیدی است؟

۲۲

راهنمای تصحیح

پاسخ خیلی تشریحی ✓

وقتی یک جامعه توحیدی است که حاکم آن براساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد (۰/۵) و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است، دارا باشد (۰/۲۵) و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد. (درس ۳، صفحه ۳۵)

یک جامعه، علاوه بر رکن سیاسی، دارای ارکان دیگری مانند اقتصاد و فرهنگ نیز هست. جامعه‌ای که در مسیر توحید اجتماعی حرکت می‌کند، اقتصاد، فرهنگ و سایر ابعاد و ارکان آن نیز به سوی اجرای فرمان‌های خدای یگانه پیش می‌رود و به صورت جامعه‌ای عدالت‌گستر درمی‌آید.

جامعه توحیدی، حکومت کسانی را که خداوند به آن‌ها حق حکومت نداده است نمی‌پذیرد، با آنان که نسبت به خداوند و مسلمانان دشمنی می‌ورزند، دوستی نمی‌کند، با ظالمان مبارزه می‌کند، بنا به فرمان خداوند، از محرومان و مستضعفان حمایت می‌کند.

چگونه راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او، ما را در رسیدن به اخلاص یاری می‌کند؟

۲۳

راهنمای تصحیح <<

نیایش بر پیشگاه خداوند و یاری‌جستن از او برای رسیدن به اخلاص غفلت از خداوند را کم می‌کند (۰/۵)، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد (۰/۲۵) و انسان را از امدادهای الهی بهره‌مند می‌نماید. (درس ۴، صفحه ۴۷)

میان امتحان بشری و امتحان الهی چه تفاوتی وجود دارد؟

۲۴

راهنمای تصحیح

در امتحان بشری غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبریم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم. (۰/۲۵) ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست (۰/۲۵)، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها (۰/۲۵) و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (۰/۲۵) (درس ۶، صفحه ۶۸)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ابتلاء در لغت به معنای امتحان است و در اصطلاح دینی به معنای قراردادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آن‌چه را که ادعا کرده، مشخص سازد. البته میان امتحان الهی و امتحان بشری تفاوت وجود دارد و آن این است که در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آن‌ها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه‌شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. سنت ابتلا یکی از عام‌ترین و فراگیرترین سنت‌های الهی حاکم بر زندگی انسان است که ثابت و همیشگی است و شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود. به عبارت دیگر، زندگی هر انسانی، چه مؤمن و چه کافر، چه فقیر و چه غنی، صحنه انواع امتحان‌ها و آزمایش‌ها است. هویت و شخصیت انسان‌ها با این ابتلائات ساخته می‌شود و شناخته می‌گردد.